

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE

Faust

Bir Fragman

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE

FAUST

BİR FRAGMAN

Can Klasik

Faust: Bir Fragman, Johann Wolfgang von Goethe

Almanca aslından çeviren: Yücel Pazarkaya

Faust: Ein Fragment

İlk baskı: 1790

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Deutscher Taschenbuch Verlag; Revised edition, Ocak, 1997

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2023

2. basım: Ocak 2024, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Anıl Alacaoğlu

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Tolgahan Bayhan

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-5995-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE

FAUST

BİR FRAGMAN

OYUN

Almanca aslından çeviren

Yüksel Pazarkaya

♥can

Johann Wolfgang von Goethe'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Genç Werther'in Acları, 2007

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE, 1749'da Frankfurt'ta doğdu. Alman edebiyatının coşkunluk akımı *Sturm und Drang*'ın (Fırtına ve Atılım), ayrıca Schiller'le birlikte klasik dönemin en büyük temsilcisidir. Yarım kalan hukuk eğitimini tamamlamak üzere Strasbourg'da geçirdiği bir buçuk yıl, yazarın gerçek edebiyatçı kişiliğini bulmasını sağladı. *Genç Werther'in Acıları*, Goethe'nin *Sturm und Drang* dönemini yansıtır; bu dönemde, doğa karşısında coşkusunu ve gem vuramadığı duygularını dile getirmek için yeni bir sanatsal arayışa girdi. Önemli yapıtlarından *Wilhelm Meister'in Çıraklık Yılları*'nı, dostu Schiller'in etkisiyle tamamladı. *Kendi Hayatımdan Şiir ve Gerçek*, *Gönül Yakınlıkları*, *Wilhelm Meister'in Seyahat Yılları*, *Doğu-Batu Divanı* ve *Faust*, Goethe'nin geç dönem yapıtlarıdır. Goethe, 1832'de Weimar'da öldü.

YÜKSEL PAZARKAYA, 1940'ta İzmir'de doğdu. Liseyi bitirdikten sonra Stuttgart Üniversitesi'nde burslu olarak kimya mühendisliği okudu. Öğrencilik yıllarında bir yandan Stuttgart Üniversitesi Tiyatrosu'nu yönetti. Aynı üniversitede, Edebî Bilimler Enstitüsü'nde doktorasını yaptı ve öğretim görevlisi olarak çalıştı. Princeton, Washington ve Dresden üniversitelerinde konuk olarak dersler verdi. *Cumhuriyet* gazetesi için Almanya muhabirliği yaptı, *Milliyet* ve *Hürriyet* gazetelerinin Almanya baskılarında köşe yazıları yayımlandı. Brecht, Goethe, Rilke gibi yazar ve şairlerin eserlerini dilimize kazandırdı. Çeviri çalışmalarının yanı sıra oyun, hikâye ve şiirler kaleme aldı. Aynı zamanda göç sorunlarını ve kavramını ele aldığı eserleriyle de tanındı ve pek çok ülkede okundu.

İyiyle Kötü, Bilimle Büyü Arasındaki İnsan: Faust

Dante Alighieri'nin *İlahi Komedya'sı*, Cervantes'in *Don Quijote'si*, Shakespeare'in *Macbeth'i* dünya yazınında nerede duruyorsa, Goethe'nin *Faust'u* da aynı yerededir. Gelmiş geçmiş en büyük başyapıtlardan, dünya yazınının en yüce doruklarından biri.

Goethe'nin yaşamının sonuna dek uğraştığı *Faust*, onun çok kapsamlı yazın yaratımının da başyapıtı olmuştur. Goethe'nin yaşamıyla en çok bu yapıt özdeşleşmiş, yaşamıyla birlikte bu başyapıt da büyümüş, olgunlaşmış, Goethe'nin kimlik ve benliğiyle bütünleşmiştir.

Bir ömür süren bu yazın uğraşının ürünü: *Urfaust* (1772-1775), *Faust I* (1797-1801; 1806), *Faust II* (1800; 1824-1831) olarak bilinir. Bu yapıtlar Türkçeye de çevrilmiştir. Bunlar üzerindeki çalışma süreçlerinin bir de ara dönemleri vardır. *Urfaust* ile *Faust I* arasında basılmış bir *Faust* daha var: *Faust: Bir Fragman* (1788-1789). Büyük ölçüde *Urfaust'u* içerir, *Faust* tasarımının imlerini taşır. Okunduğu zaman görülür ki, fragman niteliğine karşın, başlı başına bir bütündür. Rahatlıkla sahneye getirilebilir, değişik bir *Faust* metnidir. Goethe, bu nüshayı ilk kez 1790 yılında Leipzig'de bağımsız olarak yayımladı. Bu metnin Türkçe çevirisine rastlamadığım için Goethe'nin 250. doğum yıldönümünde ben de bu nüshanın çevirisine kalkıştım. Kalkıştım sözüne döneceğim.

Faust adıyla ilk kez 1506 yılında karşılaşıyor. Yaşadığı bilinen *Faust* üzerine ilk halk kitabıysa, 1587 yılında Frankfurt'ta basılıyor: *Historia von D. Johann Fausten*. Daha sonra

sayısız çeşitli baskıları yapıyor. Goethe, çocukken eline geçirdiği böyle bir halk işi baskıyı okuyarak Faust'la tanışıyor. Aynı yıllarda, kukla oyunu olarak 16. yüzyıldan beri gösterilen Christopher Marlowe'un oyunuyla da tanışıyor. Kabına sığmayan insan izleğiyle Faust, Marlowe'dan Klaus Mann'a yüz yıllar boyu pek çok yazara konu olmuştur.

1772 Ocak'ında Goethe'nin, çocuğunu öldüren Susanna Margaretha Brandt'in asılışına tanık olduğu sanılıyor. Bu genç kadın, şeytanın kendi içine yerleştiği inancındaydı. Goethe, bu olay üzerine, *Urfaust*'un ilk sahnelerini yazar. 1775 yılında Weimar'a getirdiği *Urfaust*'un günümüze kalan ilk elyazma nüshasıysa 1787 yılından.

Altmış yıl süren uğraşa ve çeşitli nüshalara karşın, hepsi bir bütünlük sergileyen *Faust*'un odağındaki izlek, insanın içinde iyi bir öz olduğuna inanan Faust ile Mephistopheles arasında buna ilişkin olarak girilen bahistir. Şeytancıl Mephistopheles, yoldan rahatlıkla çıkarılabilir bir insan imgesini savunur. Faust, insanın iyi olduğu savaşımlarını verirken, şeytan da, Tanrı'dan onu baştan çıkarmak üzere aldığı izinle, insan üzerindeki ters etkisini kullanır. İnsanın doğasında her iki kutup da vardır, iki kutbun bütünü ve bileşimidir. Ancak yadsıyan ve mahveden şeytanın kolaylıkla yönlendireceği kutup, insanın tembel ve rahat yanısırdır; yüzeye, sığığa bakarak kanan, yüzeysel parlaklığa kanan yanısırdır. Faust bu yüzden tıpkı kutsal kitapların öyküleri gibi, evrensel bir insan ve insanlık trajedisidir. Zira iyiye yönelmek ister, ancak göz göre göre hep şeytana uyar, uçuruma yuvarlanır. Başkalarını da böylelikle mutsuz edip uçuruma yuvarlar. Faust yerine bu trajediye *insan* adı da konulabilirdi. Aslında Mephistopheles de insanın içindeki bu iki kutuptan; yadsıyan, olumsuz kutbun kişileşmesidir.

Goethe, bu kişileştirmeyi Aydınlanma sürecinin insan anlayışı çerçevesinde gerçekleştirerek evrensel bir çağdaş kurguya varır. Rönesans'la ortaya çıkmaya başlayan aydınlanmanın insanı, usa ve bilime inanmış, kör inancı yadsıyan, dünya işlerine yönelik olarak, düşünceyi eleyen, skolastik, dinsel, en son ve tek doğrucu çözümler olmayacağını benimseyen insandır.

Kapanıp kaldığı yerden dünyaya ve doğaya çıkmak, doğal yaratının kaynaklarını bulmak, yaratarak yaşama ve dünyaya

katılmak ister. Kendi sınırlarını aşmak, uçsuz bucaksız olanaklara ve yaratı kaynaklarına ulaşmak ister.

İçî yaratıcı güçle kaynar, sonsuzluğu özleyen bu gücü eyleme dönüştürmek için çağırıldığı doğa ruhu, iblisten başkası değildir. Mephistopheles, Faust'un dinmek bilmeyen taşkın istem ve özlemini doyurmak savındadır.

Goethe için birey, evrenin kendisidir. Evrenin çekirdeği, dolayısıyla doğal ve anlaksal bütün gücü insanın içindedir, insan "ben"idir. Bu yüzden, insan doğayla ve evrenle bir bütündür. Ama evrenin bu çekirdeği, içinden ve dışından şeytanın tehdidi altındadır, trajedisi de bu tehditte, bu tehdidi göre göre uçuruma yürümesinden doğar.

Bu trajediye karşın, *ben*, doğa ve evrenle bütünlüğünden, evrensel uyumdan aldığı güçle, özünü gerçekleştirmek, insan olarak açılıp boyutlanmak düşünce ve çabasındadır. Bu çaba, aynı zamanda bir kavrayışın da ifadesidir: Uyum, bir oluşum sürecidir doğada ve evrende. Her şey oluşur ve geçip gider, biter. Her şey sevgi ve tükeniştir. Oluşumdan tükenişe, her şey değişim ve dönüşüm süreci içindedir. Her şey, bütünün parçalarıdır, ama her şey hem kendi içinde, hem kendi dışında çelişkiler, kutuplar arasında bir gerilim ağı içindedir. Her şey sonsuz bir işleyişe dahildir.

Faust'un kabından taşarak, insan anlayışının yönsemesindeki oluşumu, ancak sevgiyle gerçekleştirebilir. Mephistopheles, cinsel sevinin çekimiyle sevgi ilkesini tek boyuta indirgemek, dolayısıyla insan ruhunu ve anlayışını, tek boyuta, güdüsel değişimsizliğe teslim ve tutsak etmek için, şeytancıl çabasını yürütür. Oysa Grethchen ile Faust, birbirlerine ilk bakışta bir sevgi bağıyla bağlanmışlardır, birbirlerini sevgiyle yüceltip karşılıklı gerçekleştirme, ruhlarını en görkemli çiçek gibi açtırma olanağına sahiptirler. Yaşam, bu ilişkide bütünüyle sevgiye dönüşme yeteneğindedir. Ancak yaşam sevgi gibi en yüce duyguya bile sığmaz. Sevgi arıdır, yaşam karmaşık, çelişkili ve çok kutupludur. Sevginin seviye dönüşmesinin mayası iblisten, Mephistopheles'ten gelir. Böylece sevgi de, ruh dinginliği, iç huzuru, mutluluk yerine; suç, günah, huzursuzluk ve mutsuzluk olarak dönüşür.

Burada çağdaş, aydınlıkçı, deneyci, eylemci insanın, kabı dışına çıkararak içine düştüğü çelişkiler de somutlanmaktadır.

Bununla, 21. yüzyıla girerken, bütün gelişme ve ilerlemelerine karşın, bütün elde ettiklerine, ulaştıklarına karşın, varlığının dibinde bungunluk (depresyon) tortusu gittikçe kalınlaşan, gittikçe daha yoğun biçimde yüzeye çıkan, dışa vuran insanı da haber vermektedir. Aslında ilk varoluşundan, en son yok oluşuna dek insanın eylem, deney, duyumsama, duygu, öğrenme, bilgi, yanılma, çelişki vb. eylem ve boylamlarından bir tin ve ten öznesi ve nesnesi, tin ve ten varlığı olarak yansıtılışdır Faust.

Böyle bir varlığın, huzurlu bir oluşa ulaşması, kendini yadsımasıdır, tükenişidir, yok oluşudur, yani ölümdür. Oysa, ölüm bile bir erinç değil, durgunluk ve durağanlık değil, bir dönüşüm, yeni bir oluşumun başlangıcıdır. Bu yüzden insan ruhu, anlağı ve benliğiyle, usu ve duygusuyla bir sınırdan duramaz, bir sınırı da tanımak istemez. Ama bütün bu devinim ve tanımazlıkta, onu oluşturan kutuplar, karşıt güçler birlikte işlevdedir, işlemektedir.

21. yüzyılın büyük analitik psikoloji bilimcisi C.G. Jung, psikolojik çözümlemeyle şu saptamayı yapacaktır: “Kötü de aynı iyi gibi tartılmalıdır; zira iyi ile kötü aslında edimin ideal uzantılarından ve soyutlamalarından başka bir şey değildir, ikisi de yaşamın aydın-koygun görünümüne aittir.” Jung, sonuçta içinden kötünün doğmayacağı iyi ve içinden iyinin doğmayacağı kötü yoktur diyerek, suç olmadan erdemsel bilincin olmayacağını, ayrımların kavranmadığı durumda da hiçbir bilincin olmayacağını belirtir. Bunun da birey olmanın vazgeçilmez koşulu olduğunu saptar. (C.G. Jung, *Einleitung in die Religionspsychologische Problematik der Alchemie* [Din Psikolojisine Giriş], s.47.) Faust, işte böylesine bir bireyselleşme sürecidir aynı zamanda.

Karşıt güçler yüzünden, oluşum ve dönüşüm yerine, cadı içitleriyle gençliği, değişimsizliği arayış mutsuzluğuna da düşer. Oysa gençlik, dönüşüm ve değişimle hep yeniden varoluştadır. Bunu benimsemek, içinde doğayı ve evreni barındıran yaratığın kendindenliğini, alçakgönüllü oluşunu, gözütokluğunu da içerir. Böylece taşkınlıkla, doyumsuzlukla oluşun kendinden alçakgönüllülüğü arasındaki çelişki, insan yaşamının süregelen bir çelişkisi olarak görünür.

Goethe, bütün nüshaları bir arada görüldüğünde, özetle-

meye çalıştığımız bu insanı, ilişkileri ve çelişkileri, evrenselliği ve sınırsızlığı içinde bir büyük dramatik şiir olarak *Faust* başyapıtında yapılandırır. Dük Karl August'a Roma'dan, İtalya gezisinden yazdığı 12 Aralık 1786 tarihli mektubunda Goethe, "Faust fragmanları" nı bastırma kararıyla, kendini de ölmüş saydığını, bu yapıtı tamamlamak için sürdürebilme mutluluğuna ererse, yeniden yaşama dönmüş olacağını bildirir. Yaşamının sonuna dek *Faust* üzerinde çalışarak yaşar. *Faust II* ile Goethe için başyapıt bütünlenmiştir, zaten bunu tamamladıktan kısa bir süre sonra da ölmüştür. Ama onun insanlığa verdiği bu büyük yazın armağanı, her birey, her kuşak ve her çağ tarafından yeniden, yeniden yaratılmaktadır. Ernst Beutler'in sözleriyle, "Goethe ana *Faust*'unu insanlığa süresiz bir kalıt olarak yazdı. *Faust*'a başladığı zaman, yazdıkları, kendini ifadedir. Şiiri tamamlayan yaşlı yazarsa, bakışını kendi 'ben'inden öbür insanlara çevirmeyi artık çoktan öğrenmiştir. Öğretmen olarak, bilge olarak onların arasında durmaktadır. Sorumluluk duymaktadır. Yapıtı, sorumluluk yükleyici, görevlendiricidir ve böyle algılanmayı bekler."

* * *

Daha önce yapılan çeviriler gibi, ilk kez yapılan bu çeviri de, duyulan bir sorumluluğun ürünüdür. Ama çevirmende huzursuzluk bırakan bir üründür.

Çeviri, zaten bir serüvendir. Serüvense, tehlikelere açıktır. Faust gibi dramatik büyük, görkemli, mükemmel bir şiirin çevirisiyse, salt bir cürettir. Ama bilim çağının kabına sığmaz, sınıra gelmez insanı Faust gibi, bu cürete kalkışan çevirmen de, her satırın, her dizenin çevirisinin ayrı ve yeniden bir deney olduğunun bilincindedir. Bütün doğa bilimleri, deneysel bilimlerdir ve hepsinde bin deneyden, bin yanılığdan sonra, belki bir başarılı deney sonuca varır.

Bu çeviride de başarılı görünen dize ve satırların yanında, pek çok da yinelenmesi, belki daha onlarca, yüzlerce kez yinelenmesi gereken deneyler vardır. Bütünüyle böyle bir deneye girişmemi kolaylaştıran husus ise, kimya yüksek mühendisliği öğrenimimden çok, Goethe tarafından *fragman* olarak nitelen-

dirilen bir nüshayı çevirmeye kalkışmak olmuştur. Metin bir *fragmansa*, bu çeviri de haydi haydi bir fragmandır, yani bitmemiştir. Ama aslından okuma olanağı olmayan okurlara evrensel yazar Goethe'nin başyapıtı üzerine yine de bir fikir vermesini diliyorum.

Yüksel Pazarkaya
Temmuz 1999

FAUST

Bir Fragman

GECE

*Yüksek kemerli Gotik bir odada
Faust, kürsü iskemlesinde huzursuz.*

FAUST

İşte, ah! Felsefe,
Hem hukuk hem hekimlik,
Hem de ilahiyat ne yazık
Okudum hepsini hummalı hevesle!
Okudum da ne oldum, zavallı ahmak!
Hâlâ önceki çaylak;
Sanım üstat, hatta doktor,
Neredeyse on yıl oluyor,
Aşağı yukarı eğip büküp,
Öğrencileri avutup eğitip–
Görüyorum ki, bilemeyiz hiçbir şey!
Bu da yakıyor yüreğimi epey.
Gerçi zekiyim bütün o boşboğazlardan,
Doktor, üstat, yazar ve papazlardan;
Ne vicdan azabı duyuyorum ne kuşku,
Ne cehennem ne şeytan korkusu–
Buna karşılık bütün sevincim bitti,
Aklım hiçbir şeye ermedi gitti,
Taslamıyorum, bir şey öğretebilirim diye,

İnsanları iyiye, doğruya yöneltebilirim diye.
Üstelik param pulum da yok,
Dünyanın şanı şöhreti bana tok.
İt bile istemez böyle yaşamak!
Bu yüzden istedim sihirle uğraşmak,
Belki ruhun gücüyle dilin imi,
Çözer diye kimi gizemi;
O zaman döke döke acı terler,
Konuşmam her şeyden bihaber;
O zaman bilirim dünyayı
Ayakta tutan ustayı,
Görüp gizil gücü ve tohumu,
Kurcalamam artık şu bu mefhumu.

Ey, dolunay, baksana,
Son bir kez azabıma,
Kimi gece yarılarım
Bu kürsüde gözümü aralarım:
Kitaplar kâğıtlar üstünden sonra,
Üzgün dost, görünürsün bana!
Ah, gezebilsen dağın doruğunda
Senin o sevgili ışığında,
Dağın ininde ruhlarla süzülüp,
Çayırda alacanla örülüp,
Ve sıyrılıp tüm bilgi dumanından,
Sağalabilsem yunup kırağından!
Vay! Hâlâ bu zindanda mıyım?
Yere batası, pis oyukta mıyım!
Girer göğün sevgili ışığı bile
Boyalı camdan kırılıp bu izbeye.
Kitap yığınıyla sınırlanmış pek,
Kurtlar kemirir, tozlar örter,
Ta yüksek kemere dek,
Dumanlanmış kâğıt çevreler;

Kupalarla, kutularla kuşatılmış,
Aygıtlarla dolu hıncahınç.
Atalardan kalan eşya korkunç
Dünyan bu! Bu bir dünyaymış!

Soruyor musun hâlâ, yüreğin
Niçin ürkek göğsünde sıkışıyor?
Niçin anlatılmaz bir acı senin
Bütün yaşam hissini bastırıyor?
Yaşayan doğanın yerine,
Tanrı'nın insanları yarattığı,
Sarıyor seni duman ve küf içinde
Yalnızca hayvan iskeleti, ölü kemiği.

Kaç! Haydi! Çık dışarı açığa!
Ve şu gizem dolu kitap,
Nostradamus'un elinden,
Yetmez mi sana bu cevap?
Kavrarsın yıldızların yolunu,
Yöneltince doğa seni,
Açar o zaman ruhunu,
Anlarsın ruhların dilini.
Boşa, düşünceye dalmak burada
Kutsal imleri açıklamaz,
Süzülüp, ey ruhlar, etrafta,
Yanıt verin, işitiyorsanız!
(*Kitabı açar ve makrokozmozun işaretini görür.*) Ay, hangi
sonsuz haz, bu bakışta,
Akıyor birden bütün duyularımda?
Genç, kutlu yaşam mutluluğu,
Taze akkor sinir ve damarlarımda.
Bir Tanrı mı yazdı bu imleri,
İçimin fırtınasını dindiren,
Zavallı kalbimi sevindiren,

Ve bir güdünün gizemleri,
Doğa güçlerini çevremde sergileyen?
Bir Tanrı mıyım ben? Bu ne ışık!
Görüyor bu arı çizgilerde
Ruhum yaşayan doğayı önünde.
Şimdi anlıyorum bilgeyi apaçık:
“Ruhların dünyası kapalı değil;
Duyuların kör, kalbin ölü!
Haydi, çömez, eğil de yun abah kızılıyla fani göğsü!”
(*İşarete bakar.*) Nasıl da her şey bütüne dokulaniyor!
Biri öbüründe işliyor ve yaşıyor!
Nasıl iniyor çıkıyor göğün güçleri
Birbirine sunup altın güğümleri!
Bereket kokan kanatlarla
Gökten yere dalanlarla,
Evreni uyumla çınlata çınlata!
Ne oyun! Ama ah! Bir oyun yalnızca!
Nerenden tutayım seni, sonsuz doğa?
Göğüsler, ya sizi? Pınarları tüm yaşamın,
Yeri göğü tutan direkler,
Solgun göğüs sizi ister–
Fıskırıp, sularsınız, ya ben boşa mı solarım?
(*Kitabın sayfasını isteksiz çevirir ve yeryüzü ruhunu görür.*)
Nasıl da değişik bu imin bendeki etkisi!
Sen, ey yerin ruhu, daha yakınsın bana;
İşte yüceliyor gücüm kuvvetim daha,
Sanki yakıyor yeni şarap birden içimi.
Cüretini duyuyorum dünyaya açılmanın,
Yeryüzü sancısını, mutluluğu taşımanın,
Fırtınalarla durmadan boğuşmanın,
Batan gemi gıcirtısına aldırmamanın.
Bulutlanıyor hava üstümde–
Ay saklıyor şavkını–
Fener yitiyor!

Buharlanıyor! – Seğiriyor kırmızı ışınlar
Başımda – esiyor
Bir ürperti kubbeden aşağı
Ve sarıyor beni!
Duyuyorum, süzülüyorsun çevremde, yakardığım ruh!
Çık, göster kendini!
Yüreğim liğmeleniyor! Tüh!
Doğsun diye yeni duygular
Altüst oluyor bütün duygular!
Kalbimi salt sana verdim!
Gel! Gel! Gerekirse yaşamımı da veririm!

*Kitabı kavrayıp ruhun imini gizem dolu söyler.
Kızılısı bir yalım çakar, ruh yalımında görünür.*

RUH

Kim çağırın beni?

FAUST

(Sırtını döner.) Korkunç surat!

RUH

Beni müthiş çektin,
Katmanım boyunca emdin,
Ya şimdi–

FAUST

Ah! Dayanamıyorum sana!

RUH

Yakarıyorsun içini çekerek görmek için beni,
Sesimi işitip, görmek için çehremi,
İşte burdayım! – Ne sefil bir dehşete düşüyorsun üstün
insan! Hani ruhun çağrısı?

Goethe'nin hayatı boyunca üstünde çalıştığı, edebiyatı ve kimliğiyle bütünleşen ve adeta yazarıyla birlikte büyüyüp olgunlaşan başyapıtı **Faust**, 1770'te başlayıp 1831'de tamamlanan uzun bir çalışmanın ürünü.

Goethe henüz 21 yaşındayken çocuk katili Susanna Margaretha'nın davasından etkilenerek efsanevi karakter Faust'un merkezinde olduğu **Urfaust** isimli bir eser üzerinde çalışmaya başlamıştı. Daha sonra bu yapıtı geliştirip yeni sahneler ve diyaloglar ekleyerek başyapıtına giden ikinci adımı attı: **Faust: Bir Fragman**. İlk kez 1790'da yayımlanan bu eser, ancak 1808'de tamamlayacağı **Faust I** ile olan benzerlikleri ve farklılıklarına, bir fragman olarak nitelenmesine rağmen kendi başına bir bütün, bağımsız olarak da okunabilecek bir metin. Yalnızca aşkın gazabına uğrayan Gretchen'in değil, aynı zamanda başarısızlığa uğramış, tatminsiz ve şüpheci biliminsanının da trajedisi.

#kısaklasikler #almanklasikleri #felsefe #bilim #içhesaplaşma #diyalog #şeytan

Kapak illüstrasyonu: Tolgahan Bayhan

can yayinlari.com | f | i | X can yayinlari

oyun

ISBN 978-975-07-5995-6

9 789750 759956